

**МІЖНАРОДНІ ВИМОГИ ДО РОЗКРИТТЯ ОПЕРАЦІЙ
ІЗ ПОВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ
У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ**

Фесенко В. В., Романченко О. О.

*Український державний університет науки і технологій,
ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»,
м. Дніпро*

Інтеграція України у міжнародний економічний простір зумовила посилення вимог до облікової політики вітчизняних підприємств, зокрема у сфері фінансової звітності. Із 2018 року, у зв'язку з оновленням Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», значно розширено перелік підприємств, які зобов'язані звітувати за міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ). До цієї категорії належать не лише публічні акціонерні товариства, банки та страхові компанії, але й великі підприємства, емітенти біржових цінних паперів, недержавні пенсійні фонди, кредитні спілки, добувні підприємства та компанії, що керують активами.

Одним із ключових стандартів, що регламентують розкриття специфічної інформації у звітності, є МСБО 24 «Розкриття інформації про зв'язані сторони». Стандарт передбачає, що всі підприємства, які звітують за МСФЗ, мають детально відображати у фінансових документах інформацію про взаємовідносини з пов'язаними сторонами, незалежно від фактичної наявності операцій у звітному періоді. Це зумовлено тим, що сам факт існування пов'язаності може вплинути на сприйняття користувачами звітності фінансового стану підприємства. До пов'язаних сторін МСБО 24 відносить як фізичних осіб, що мають суттєвий вплив або контроль, так і юридичних осіб, які входять до однієї групи, мають спільних власників або перебувають під спільним контролем. Особлива увага приділяється родинним зв'язкам, адже у міжнародній практиці саме через них можуть виникати приховані інтереси, що впливають на фінансову діяльність. Вимоги до розкриття включають ідентифікацію сторін, обсяги операцій, характер угод, залишки заборгованості та їх вплив на фінансові показники. Також важливо враховувати, що значна частина підприємств, які звітують за МСФЗ, підлягають обов'язковому аудиту, що також вимагає врахування вимог Міжнародного стандарту аудиту 550 «Пов'язані сторони». Узагальнюючи, можна виокремити кілька рівнів взаємозалежності між підприємствами: незалежні компанії (менше 20% участі, відсутність впливу); асоційовані компанії (20–50% участі, суттєвий вплив без контролю); материнські та дочірні компанії (понад 50%, контроль діяльності); абсолютно залежні підприємства (100% володіння); неформально пов'язані компанії (відсутність юридичного контролю, але наявність економічної взаємозалежності, у т.ч. в офшорних схемах). Таким чином, дотримання вимог МСФЗ щодо розкриття операцій із пов'язаними сторонами є не лише формальною вимогою, але й інструментом забезпечення прозорості, запобігання маніпуляціям та формування довіри до фінансової звітності підприємств у міжнародному середовищі.